

Sygn. akt IV CSK 374/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa S.W.W i D.W.
przeciwko małoletniej A.S.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 lutego 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 7 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 2700
(dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 kwietnia 2017 r. oddalającego ich apelację od niekorzystnego dla nich wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 5 września 2016 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 26 września 2007 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w S. z dnia 19 kwietnia 2013 r. Zgodnie z ustaleniami Sądów obydwu instancji, powodowie poddali się w tym akcie egzekucji w zakresie obowiązku zwrotu kwoty 327 500 zł otrzymanej tytułem zadatku i dalszych wpłat na poczet ceny sprzedaży dwóch działek, jej zwrot miał nastąpić w terminie 7 dni od dnia ich wezwania do zapłaty przez wierzyciela, w razie niedojścia do zawarcia umowy przenoszącej własność nieruchomości. W sprawie nie budziło wątpliwości, że nie doszło do przeniesienia własności nieruchomości na rzecz rodziców pozwanej, a powodowie ostatecznie sprzedali obie nieruchomości innym osobom. W wyniku spadkobrania uprawnienie wynikające z warunkowej umowy sprzedaży przeszło na pozwaną i uzasadniało nadanie klauzuli wykonalności na jej rzecz. Spór w zakresie ustaleń faktycznych dotyczył wysokości wpłaconego powodom zadatku. Powodowie twierdzili i dowodzili, że była to kwota 17 500 zł, podczas gdy z zapisów w dwóch umowach notarialnych (przedwstępnej i zobowiązującej) wynikało, że z tytułu zadatku uiszczona została kwota 217 500 zł. W ocenie obydwu Sądów, postępowanie dowodowe nie wykazało, że powodowie otrzymali inną kwotę zadatku niż określona w akcie notarialnym. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c., Sąd Apelacyjny uznał, że akt notarialny z dnia 29 września 2007 r., a konkretnie jego § 6 i 8, spełniają określone tym przepisem wymagania, ponieważ oznaczają 327.000 zł jako kwotę zobowiązania powodów, podstawę prawną tego obowiązku, personalia wierzycieli i dłużników, nakazując im spłacić świadczenie w „7 dni od daty wezwania listem poleconym przez kupujących” w razie niedojścia do zawarcia umowy przenoszącej prawo własności nieruchomości, przy czym momentem zawarcia tej umowy miał być dzień

po upływie miesiąca od otrzymania oświadczenia Agencji Nieruchomości Rolnych o nieskorzystaniu z przysługującego jej prawa pierwokupu.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wnieśli powodowie, zaskarżając go w całości. Skarżący zarzucili naruszenie art. 382 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. i art. 328 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 231 k.p.c., art. 217 § 1 i 3 k.p.c., art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c., art. 922 § 1 i 2 k.c. Na tej podstawie domagali się uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi pozwana wносиła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, umożliwia także uchylenie orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie będąc ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej, poddawana jest wstępnej ocenie w ramach tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., mającej za cel zbadanie, czy spełnia przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Ich zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z kilku powodów. Po pierwsze - miało miejsce oczywiste naruszenie art. 382 k.p.c. w zw. z art. 378 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c., ponieważ Sąd odwoławczy nie wywiązał się z obowiązku merytorycznego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, w tym uzupełnienia postępowania dowodowego w zakresie spornych faktów, pominął niektóre dowody, a także nieprawidłowo sporządził uzasadnienie. Skonfrontowanie treści uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji oraz wyводу skarżących nie dowodzi oczywiście zasadności skargi. Wywód stanowi głównie polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sąd Apelacyjny, co nie może odnieść skutku w postępowaniu kasacyjnym z uwagi na treść art. 398³ § 3 k.p.c. Opiera się też na niezgodnych

z rzeczywistością twierdzeniach co do pominięcia przez Sąd drugiej instancji zarzutów dotyczących oceny zeznań stron i nieprzeprowadzenia oceny tych zeznań. W konsekwencji skarżący nie wykazali, aby w tym zakresie wystąpiły uchybienia po stronie Sądu drugiej instancji i to o oczywistym charakterze.

Po drugie, w ocenie skarżących, Sąd Apelacyjny w sposób oczywisty naruszył przepis art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c., ponieważ w treści aktu notarialnego nie określono precyzyjnie przedmiotu świadczenia, ani terminu jego wykonania. I w tym wypadku twierdzenia powodów nie przekonują. Oświadczenie powodów o poddaniu się egzekucji złożone w akcie notarialnym - warunkowej umowie sprzedaży wskazywało zdarzenie prawne stanowiące źródło ich obowiązku świadczenia. Sąd Najwyższy wskazał w wyroku z dnia 12 czerwca 2015 r., II CSK 455/14, (nie publ.), że jeżeli oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji zawarte jest w akcie notarialnym, którym równocześnie dokonano czynności będącej źródłem obowiązku świadczenia, wówczas nie istnieje wątpliwość co do związania dokonanej czynności materialnoprawnej i wynikających z niej obowiązków dłużnika z oświadczeniem dłużnika o poddaniu się egzekucji, ani też nie poddaje się w wątpliwość ich współzależności. W niniejszej sprawie powodowie zobowiązali się zwrócić kwotę 327.500 zł tytułem otrzymanej ceny sprzedaży w terminie 7 dni od dnia wezwania w razie nie dojścia do zawarcia umowy przenoszącej własność. Jak zauważyli sami skarżący w uzasadnieniu skargi (s. 20), termin nie musi być wskazany co do dnia, ale może być określony zdarzeniem, którego nastąpienie w konkretnej sytuacji przewidują umawiające się strony. Sąd Apelacyjny ustalił, że w umowie wskazano termin, w którym miała zostać zawarta umowa przenosząca własność, wiążąc go z czynnością Agencji Nieruchomości Rolnych, której oświadczenie warunkowało zawarcie umowy rozporządzającej, W tych okolicznościach również zarzut naruszenia art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. (nie wskazujący zresztą formy naruszenia) nie mógł być uznany za oczywiście słuszny.

Z przytoczonych względów, wobec niestwierdzenia innych przesłanek przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej powodów do rozpoznania, należało odmówić jej przyjęcia na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Na wniosek pozwanej zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

jw